

บทบาทของบิคาทอการเลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง

นางสาว สำเนียง แยมสอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974 - 566 - 716 - 1

012093

117912908

PATERNAL ROLES IN REARING INFANT
AS PERCEIVED BY THE FATHERS THEMSELVES

Miss Sumrieng Yamsaard

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนการทดสอบการรับรู้บทบาทของกลุ่มตัวอย่างบิดาจำแนกตามระดับ
การศึกษาคือ ประถมศึกษากับมัธยมศึกษา และประถมศึกษากับอุดมศึกษา พบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างบิดาที่มีการ
ศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้บทบาทน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่าง
บิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้บทบาทรายด้าน

3.1 จำแนกตามลักษณะครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย พบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 3 ด้าน คือ "ด้านการเป็นผู้ให้
สิ่งของเครื่องใช้และของเล่น" "ด้านการเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองอันตรายต่าง ๆ"
และ "ด้านเป็นสื่อกลางของครอบครัวและสังคม" โดยด้านแรกกลุ่มตัวอย่างบิดา
ครอบครัวเดี่ยว มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างบิดาครอบครัวขยาย ส่วนด้านหลัง
กลุ่มตัวอย่างบิดาครอบครัวเดี่ยว มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างบิดาครอบครัว
ขยาย

3.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างบิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับระดับ
มัธยมศึกษา และบิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับอุดมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่าง
บิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดใน 4 ด้าน คือ "ด้าน
เป็นผู้ให้สิ่งของเครื่องใช้และของเล่น" "ด้านให้การดูแลขณะปกติและเจ็บป่วย"
"ด้านให้การปกป้องคุ้มครองจากอันตรายต่าง ๆ " และ "ด้านเป็นสื่อกลางของ
ครอบครัวและสังคม" ส่วน "ด้านการให้เวลาเป็นเพื่อนเล่นและส่งเสริมการเล่น
ของบุตร" พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของกลุ่มตัวอย่าง
บิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับอุดมศึกษา และระหว่างกลุ่มตัวอย่างบิดาที่
มีการศึกษาระดับมัศึกษากับอุดมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างบิดาที่มีการศึกษาระดับ
อุดมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

3.3 จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร พบว่า ไม่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกค่าน

4. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้บทบาทเป็นรายข้อ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีค่า จำแนกตามลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่รับรู้บทบาท "ค่านให้
การปกป้องคุ้มครองอันตราายต่าง ๆ" ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. There were statistically significant difference in their perception between the fathers with different type of family and ages at the .01 and .05 level respectively.

The fathers from extended families perceived better than the fathers from nuclear families. The fathers with over 30 years of age perceived better than the younger fathers which accepted hypothesis. There were statistically significant difference at the .01 level in their perception between the fathers who had primary education and had secondary education, between the fathers who had primary education and had higher education.

There was no statistically significant difference at the .01 level between the fathers with different infant's order.

3. There were statistically significant difference at the .01 level in the areas of "Provider role", "Protector role" and "Instrumental role". In the area of "Provider role", the fathers from nuclear families hold better scores than the fathers from extended families, and the area of "Instrumental role" the fathers from nuclear families hold less scores than the fathers from extended families.

There were statistically significant differences at the .01 level in the area of "Provider role" and "Caretaker role" in ages. The fathers with over 30 years of age hold better scores than the younger fathers.

11

There were statistically significant differences as the .01 level between the fathers who had primary education and had higher education and the fathers who had primary education and had secondary education respectively. The fathers who had primary education hold the least scores in the area of "Provider role", "Caretaker role", "Protector role" and "Instrumental role".

There were statistically significant difference at the .05 level respectively between the fathers who had primary education and had higher education, and between the fathers who had secondary education and had higher education in the area of "Player role".

4. There were no statistically significant differences at the .01 level between the fathers who had different infant's order in all areas.

5. There were statistically significant difference at the .05 level between the fathers with different type of family in the area of "Protector role".

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ประนอม โอทกานนท์ และอาจารย์ ประนอม รอดคำดี อาจารย์ผู้ควบคุม
การวิจัยได้ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นรวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ พร้อม
ทั้งตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณฺณโชติ
ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับสถิติการวิจัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด
รักษาสิทธิ์ ที่ช่วยเบี่ยงกำลังใจในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน อีกครั้ง
ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ
ต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เป็นอย่างดีในครั้งนี้
และท้ายสุด ที่ ๆ น้อง ๆ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลุล่วงได้ด้วยดี

สำเนียง แยมสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ร
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 บรรณกรรมและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	30
การรวบรวมข้อมูล.....	31
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	81
	สรุปผลการวิจัย.....	82
	อภิปรายผล.....	86
	ข้อเสนอแนะ.....	91
	บรรณานุกรม.....	93
	ภาคผนวก.....	100
	ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
	ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	108
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	109
	ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะครอบครัว และ ระดับการศึกษา.....	37
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและลำดับที่การเกิด ของบุตร.....	38
3	การรับรู้บทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก คำนการเป็นผู้ให้ สิ่งของ เครื่องใช้ และของเล่น จำแนกเป็นรายข้อ.....	39
4	การรับรู้บทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก คำนการให้เวลา เป็นเพื่อนเล่น และส่งเสริมการเล่นของบุตร จำแนกเป็นรายข้อ.	40
5	การรับรู้บทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก คำนให้การดูแล ขณะปกติและเจ็บป่วย จำแนกเป็นรายข้อ.....	41
6	การรับรู้บทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก คำนให้การ ปกป้องคุ้มครองบุตรจากอันตรายต่าง ๆ จำแนกเป็นรายข้อ....	42
7	การรับรู้บทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก คำนเป็นสื่อกลาง ของครอบครัวและสังคม จำแนกเป็นรายข้อ.....	43
8	เปรียบเทียบคะแนนเจลี่ยบทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเองโดยส่วนรวม จำแนกตามลักษณะครอบครัว อายุ ลำดับที่การเกิดของบุตร.....	44
9	เปรียบเทียบคะแนนเจลี่ยบทบาทของบิดาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเองโดยส่วนรวม ระหว่างบิดาที่มีการ ศึกษาระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา และ อุดมศึกษา.....	45

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดูทารกตาม การรับรู้ของตนเอง โดยวิธีของเซฟเฟ่ (S - Method)...	48
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนต่าง ๆ 5 คำน จำแนกตาม ลักษณะของครอบครัว.....	49
12	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนต่าง ๆ 5 คำน จำแนกตามอายุ.	50
13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนต่าง ๆ 5 คำน จำแนกตาม ลำดับที่การเกิดของบุตร.....	51
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง ทั้ง 5 คำน จำแนกตามระดับการ ศึกษา.....	52
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้บทบาทของนิกาค่อการ เลี้ยงดูทารกโดยวิธีของเซฟเฟ่ (S - Method)	54
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายช้อมบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยง ดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนการเป็นผู้ให้สิ่งของ เครื่องใช้และของเล่น จำแนกตามลักษณะครอบครัว.....	56
17	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายช้อมบทบาทของนิกาค่อการ เลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนการให้เวลาเป็น เพื่อนเล่น และส่งเสริมการเล่นของบุตร จำแนกตามลักษณะ ครอบครัว	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงการดูแล บุตรขณะปกติและเจ็บป่วย จำแนกตามลักษณะครอบครัว.....	59
19	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ ของตนเอง คำนึงการปกป้องคุ้มครองจากอันตราย ต่าง ๆ ทั้งภายในบ้านและนอกรบ้าน จำแนกตามลักษณะครอบครัว..	61
20	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงเป็นสื่อกลางของครอบครัว และสังคม จำแนกตามลักษณะของครอบครัว.....	63
21	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดูทารกตาม การรับรู้ของตนเอง คำนึงการเป็นผู้ให้สิ่งของเครื่องใช้ และ ของเล่นเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	65
22	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดูทารก ตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงให้เวลาเป็นเพื่อนเล่น และส่งเสริม การเล่นของบุตรจำแนกตามอายุ.....	66
23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดู ทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงการดูแลบุตรขณะปกติและ เจ็บป่วย จำแนกตามอายุ.....	67
24	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของมิตาค่อการเลี้ยงดู ทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงการปกป้องคุ้มครองจาก อันตรายต่าง ๆ จำแนกตามอายุ.....	69
25	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ มิตาค่อการ เลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนึงเป็นสื่อกลางของ ครอบครัวและสังคม จำแนกตามอายุ.....	71

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่

หน้า

26	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ บทบาทของนิกาค่อการ เลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนการเป็นผู้ให้สิ่งของ เครื่องใช้ และของเล่น จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร...	73
27	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อ บทบาทของนิกาค่อการ เลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนการให้เวลา การ เป็นเพื่อนเล่นและส่งเสริมการเล่นของบุตร จำแนกตามลำดับ ที่การเกิดของบุตร.....	74
28	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดู ทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนให้การดูแลขณะปกติและ เจ็บป่วย จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร.....	75
29	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อบทบาทของนิกาค่อการเลี้ยงดู ทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนให้การปกป้องคุ้มครองบุตร จากอันตรายต่าง ๆ จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร.....	77
30	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ บทบาทของนิกาค่อการ เลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คำนเป็นสื่อกลางของ ครอบครัวและสังคม จำแนกตามลำดับที่การเกิดของบุตร.....	79